

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petič-vrste po 20 vin. za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 kron, za četrt leta 2 kroni, katera naj se pošilja: Upravništvu „Domovine“ v Celju.

Körberjeva vlada in državni zbor.

Pustni čas in z njim doba privilegovanih burk je pri koncu. Dočim smo se pripravili v zasebnem življenju na njega dostojen pogreb, zdi se nam, da se noče med mrtve. Ker ga odstavljajo pri edni hiši, vdinjal se je nemudoma pri drugem gospodarju. Že pretečeni četrtek je jel pri gospej „politiki“ dokazovati svoje sposobnosti. V spremstvu ministra Körberja in narodnih zastopnikov vtihotopil se je v poslansko zbornico in pričel, čeprav ne nepričakovano, svojo vlogo igrati.

Predsednik otvori sejo in da po nekaterih formalnostih besedo ministerskemu predsedniku, ki je v dolgem, lepo nališpanem govoru razvil načrt nove vlade. Resnici na ljubo moramo pribiti, da je njegov govor z vsemi obljubami in zatrdili napravil vsestranski dober vtis, da pa ostanejo vladine ob sebi dobre namere bržčas le pobožna želja, kakor so ostale malone vseh prejšnjih vlad, ki so stopile v zadnjih tridesetih letih na javno pozorišče.

Nekega neprijetnega vtisa pa se ne moremo pri tem iznebiti. Minister Körber je sklical državni zbor, ne da bi si bil poprej njegovo sposobnost za uspešno delovanje zagotovil; računa namreč s tem, da bodo v očigled nujnih gospodarskih potreb pojenjali politični boji, da se na rodi gospodarstvenim zahtevam na ljubo vsaj začasno odrečejo svojim političnim zahtevam in tako posredno privolijo, da jih sme vlada in nemška birokracija še nadalje za nos voditi.

Ni ga človeka, ki bi tajil, da je Avstrija v gospodarskem oziru močno za drugimi državami zaostala, da je ljudstvo v silni bedi ter da treba nujne pomoči. Narodi gledajo na vas (poslance) in pričakujejo od vas in vlade zbolj šanja svojega tužnega stanja. Tudi država kot

taka mora živeti, ker je čuvarica narodov. Tako je zaklical Körber zbranim poslancem s prikritim namenom provzročiti s tem od zunaj nekaj pritisk nanje. Pozabil pa je povedati jako važno dejstvo, namreč, da vlada ni samo gospodarska družba, ampak tudi politična, in da je baš politična stran pogoj gospodarske, z drugimi besedami, da dokler se država politično ne uredi pravično, dotlej ne more na gospodarski razvoj misliti, ker so prizadeti narodi prisiljeni izvojevati naprej svoje politične pravice.

Ta red državnega razvoja je star kakor so države same. To nas uči tudi avstrijska zgodovina zadnjih treh let. Malega travna 1897 se je pričel sedanji politični boj, ki se je tako poostil, da je oviral sleherno pozitivno delo. Ne zakonodajstvo, ne uprava se nista ganila z mesta. Trije proračuni čakajo parlamentarne rešitve mnogo ljudskih potrebščin se ni izpolnilo, vsa Avstrija boleha na poostrenih strankarskih bojih, živ dokaz tedaj, kake važnosti je politično življenje za gospodarstvo.

Nič manj ko šest vlad se je porodilo v zadnjih treh letih, petintrideset različnih ministrov prišlo je za državno krmilo, meneč, da spravijo ladjo zopet v varno luko. Zaman, poskušali so se žalostno izjalovili ali vsled kratkovidnosti in zaslepljenosti, ali pa vsled nasprotovanja napram ljudskim težnjam.

Naglo so nastopali in še hitreje se umikali, ne da bi zapustili trohico pozitivnega dela. V svesti si svojega kratkega življenja branili so sebe in državo takorekoč le od danes do jutri.

Posledice seveda niso mogle izostati. Če se pa Avstrija vkljub temu uživa svoj poprejšnji up je to pripisovati nekaj naravnemu bogastvu, nekaj pa slučaju. Ko bi sedanje stanje še nekaj časa trajalo, postala bi Avstrija gospodarski sigurno pasivna in ko bi se pripetil še kak izvenreden dogodek, bila bi njena usoda zapečaten.

Ne dvomimo, da je imela Körberjeva vlada to bodočnost pred očmi, ko se je zatekla k državnemu zboru za pomoč. Čudimo pa se Körberjevi nepolitični politiki, ker se ni nič naučil od svojih prednikov, ki so padli vsi v političnem boju. V razburkani Avstriji ne izdajo več prazne obljube in zatrdila o nepristranosti vlade. Teh je svet že do grla sit. Mimogrede pa bodi rečeno, da imajo slovanski narodi dokaj tehtnih razlogov dvomiti o Körberjevi nepristranosti. Nepotrjenje realčnega zakona ljubljanske realke, zadeva slov. dež. šolskega nadzornika za Spod. Štajar, dajati slovenskim poslancem premišljevat, predno se odločijo iti s Körberjem čez drn in strn. Ako želi ministerski predsednik, da se minulost zagrne s plaščem pozabljenosti, tedaj pač ne sme novih dvomov vzbujati.

Vsi narodi so istih mislij z ministrom, da je sprava potrebna, da mora do nje priti. Isto tako se strinjajo z njim, da ni mogoča jezikovnih razmer po ednem kopitu urediti. Zato nimamo prav nič zoper to, ako se reši jezikovno vprašanje polagoma po kronovinah. Vendar pa nam ne zadostuje prazna obljuba, da se to zgodi. Mi terjamo zagotovil, predno se spustimo na drugo polje. Kolikorkrat smo se zadovoljili z obljubami, tolikrat smo bili varani. Naj-li maloruski poslanci verujejo, da premaga Körberjeva volja nasprotstvo poljskih zlahčičev, ki nočejo ničesar vedeti o ravnopravnosti. Naj verujemo Jugoslovani, da se kedaj znebimo nemškoitalijanskega političnega varuštva, ko nam Nemci in Italijani dan na dan dokazujejo, da ne mislijo oddati svojega krivičnega prvenstva, ko jim skuša vlada navzlic lepim besedam nam nasproti ob vsaki priliki podaljšati in zagotoviti njih slabotno življenje! O Čehih niti ne govorimo.

In vzpričo tega prinese Körber celo vrečo polno državnih potrebščin, zakonov in predlogov v državni zbor in meni, da bodo poslanci pri

LISTEK.

Krompirjeva njivica.

Povest. Češki napisala Zofija Podlipska.
Posl. Podravski.

„Ker želim, da dobi gospodinja drugo deklo namesto mene, in potem — to ni samo šala s to doto. Moja odgojiteljica sta mi rekla, kadar se omožim, da imata vzdigniti ondi, kjer se je zame poprej vplačevalo, pet sto goldinarjev dote. Kajti kakor veš, sem le revna pastorka. Toda imela sem vrla odgojiteljica ter sem dospela semkaj v službo. Tako imam dovolj vzroka biti hvaležna Bogu. Samo radi tega sem tako vesela. O teh denarjih še nisem omenila nikomur. Odgojiteljica sta mi to svetovala, vrhu tega pa sem bila tudi z možitvijo previdna, da bi me mož ne pripravil ob ta denar.“

„Radi tega si se pa vkanila ter hočeš vzeti reveža.“

„Ker ga imam rada. Ker vem, da je vrl človek. Ker mu zaupam.“

Objela ga je okrog vratu ter ga v tretjič sama poljubila.

Brž pa, ko je zaslišala, da se nekdo bliža, je odskočila od njega in zopet sta kakor poprej zbijala šale med seboj.

Ravnala sta tako, kakor bi se delala, da se resno vzeti hočeta in vsak je trdil svoje; on, da jo sedaj vzame, ker mu je dala takšno kitico, ona pa, da ga vzame radi njegovega bogastva, saj je zmerom rekala, da počaka na bogatega dediča.

Ta šala se njima je sponesla tako dobro, da v resnici nihče ni slutil, da se imata rada. Skrivala sta to svojo ljubezen tako, da ju nihče ni zasačil na kakem tajnem pogovoru.

Pri tem pa sta se seznanjala čimdalje bliže in njuna ljubezen je neprestano rastla. Da, bila je celo zmožna prenesti ne samo edno skušnjo.

Med tem časom sta se oglasila znova dva ženina in o tej priliki se je v Vodovodih res vsakdo čudil, kako ju je mogla Rozalija zavreči.

Gospodinja sama, kot vestna žena, je poklicala Rozalijo na stran ter ji prigovarjala, naj ne pozabi preskrbeti se za prihodnost. Rekla je, da bi jo kaj rada imela za zmerom pri hiši, da pa spozna sama, da bi to ne bilo prav.

Ker je bilo to uprav ob novem letu, ko se službe odpovedujejo, objela jo je Rozalija jokaje okrog vratu ter se ji jela zahvaljevati za vse. Priznala je, da že ima svojega fanta, da se namerava omožiti, da se ji pa še ne mudi in da hoče pri njej ostati dotlej, dokler gospodinja ne najde druge, primerne dekle.

„A kdo pa je tvoj ljub?“ vpraša jo gospodinja.

Rozalija jo potuhнено pogleda ter reče: „Kdo drugi, mati, nego Miklavž. Kako bi mogla hoteti drugega?“

„Ti šaljivka,“ pokara jo gospodinja. „Ali le nočeš povedati resnice, pa ohrani svojo tajnost. Toda s tem Miklavžem bosta zbijala šale tako dolgo, da bo nastala iz šale resnica.“

„Toda mati, to ni nikaka šala,“ zakliče Rozalija, pa ta se je v resnici hudovala.

„Dotlej in ne dalje, Rozika, ker to bi ne bilo lepo. Toda ne govorive več o tem! Poiščem si drugo deklo in dosti je.“

Rozaliji je bilo celo všeč, da ji gospodinja ni verjela, toda molčala je. Ni si tudi prizadevala prepričati jo o resnici.

Uprav o novem letu je rekel krojač svojemu gostu Miklavžu: „Kamen se mi je od

njih pogledu osupnjeni odstopili od svojih političnih zahtev in delali samo na željo in povelje vlade.

Že ko bi bili vsi narodi politično zadovoljeni, je gradivo tako obilno, da je le malo upanja na rešitev. Tako je treba rešiti državni proračun za tekoče leto; naložiti denarja (kakih 500 milijonov kron) za zidanje železnic, uravnavo rek, razširjenje tržaške luke; nadalje treba ustvariti zakon za pospeševanje obrti, urediti razmere delavcev v premogokopih, razpravljati o bodočih trgovinskih pogodbah in mitninah ter mnogo mnogo važnih zakonov tičočih se denarnega prometa, kmetijstva, šolstva in deželnih denarnih razmer.

Torej dela dovolj, volje navidezno tudi, le pravih pogojev za delo nedostaja. Narodi so nezaupljivi, nezadovoljni. Njih položaj bi se mogel primerjati z delavci, kadar stopijo v stavko. Eni kot drugi stavijo pogoj: daj če hočeš, da ti jaz dam.

Dajte nam naša prava, katera nam odtegujete toliko let, potem nadaljujemo zopet delo. To je volja narodov, to se vidi iz poročila prvih dveh sej, katero prinašamo na drugem mestu.

Nemci in trozveza.

Čudna knjiga leži pred menoj. „Alldentscher Atlas“ ji je ime. Ker sem čisto slišal, da stavijo Nemci iz „rajha“ most do Adrije, domneval sem takoj, da utegne biti v nji, kar bi zanimalo i nas Avstrijce, posebno pa Slovence. Nadejal sem se, da zapazim v tem „velikonemškem zemljevidu“ nekaj stebrov, ki nosijo ali naj nosijo ta željno zaželeni most do slovanskega Adrijskega morja.

Moji radovednosti je bilo ustreženo. Zemljevid me je pončil bolj nego sem mislil, kaj namerava velikonemška zveza iz Avstrije narediti in kaj je dosedaj že dosegla, oziroma kaj meni, da je dosegla.

Delo nikakor ni lahko, to uvideva ona sama. Avstrija je — in naj se šteje, kakor se hoče, — naposled vendar le v veliki večini slovanska. Saj je bilo glasom ljudskega štetja leta 1890 nič manj nego 14.118.922 Slovanov ali 60,2%, Nemcev pa 8.461.580 ali 36,0%.

To je dejstvo, s katerim je treba računati. To ve tudi velenemška zveza. Baš Slovani so ji na potu, da še ni dosegla svojega namena in ga še tudi v kratkem ne bo. Zato pa je izdala v hitrejšo dosego svojega namena drugo geslo, namreč izločiti Galicijo, Bukovino in Dalmacijo iz tostranske državne polovice. To je njena glavna zahteva, katere so se poprijeli tudi avstrijsko-nemški kričarji — Schönererjanci — in jo postavili v Lincu v svoj načrt. Tudi nemška ljudska stranka zahteva izločitev Galicije. Na ta način bi dosegli Nemci vsekakor večino, kajti šteli bi blizu 53%, dočim bi odpadlo na Slované le 47%. Potem bi bila germanizacija dokaj lažja in uspešnejša.

valil od srca. Le pomislite, moja žena mi je privolila, da se preseliva na Melnik, kjer imam zagotovljeno delo pri mojstru. Tu imam seveda to kočjo in kosček polja. Toda kaj za to, ko mi pa ta Jean ne more z glave. Neprestano ga vidim. Kadar se je žena oddaljila od hiše, reklo mi je nekaj: „Ona ima znanje z njim.“ Enkrat sem videl tega človeka hoditi tu okrog. Toda ona se je zarekala, da ga ni videla, torej je moglo, da res zahaja k Rozaliji. Toda navzlic temu zarekanju ji nisem verjel. Sedaj pa sem miren. Ker je privolila v preselitev na Melnik, je nemara vendar le nedolžna. Tjekaj to človeče ne bo hodilo za njo. Mene je kar strah pred njim. Kadar se razburim, ne morem se več premagati. Kaj, ko bi se kaj pripetilo. Samo, da bi se ta Jean tudi ne preselil na Melnik.“

„On se ne gane iz Rudnika,“ zlaže se zopet dobri Miklavž. „Rekel mi je, da je ondi zadovoljen in ako na kak način dobi nevesto, da ima že preskrbljeno gostilnico.“

Krojač ga kar poljubi za to laž, ter mu še pove, da je zemljišče že dal v najem, kočjo pa, da bi prodal, češ, da je bil tu že preveč ne srečen, da ne bi hotel v njej prebivati, ko bi se tudi sem vrnil.

Tako računajo Nemci v „rajhu“ in njih podrepani v Avstriji, s kako gotovostjo, pokaže bodočnost. Dasi pa smemo Avstrijci kot taki vsaj v sedanjem četudi osodepolnem času ne kako zaničljivo ali pomilovalno gledati na naše nadute zavezniške onstran črno žolnih mej, vendar nam Slovanom nalaga velikonemška pohlepčnost precejšno mero pozornosti. Dan na dan doživljamo, da se naše vlade udajajo protiaustrijskim terjatvam in nakanam inorodnih zavezniškov velikonemške ideje. Volja velikonemških steklišev se vresniči, najsi se greši stokrat zoper pravičnost in zdravi razum.

Skrajni čas je že, da se to zločinsko počenjanje v nas zatre. Nastopanje nemških požehov iz „rajha“ in njih pristašev v Avstriji moralo bi merodajnim krogom že davno oči odpreti. Ker se pa to še na našo škodo ni zgodilo in še ni upanja, da se v bližnji bodočnosti zgodi, ne ostaja slovanskim narodom nič, nego s potrjeno pazljivostjo zasledovati širjenje velenemške misli in z vsemi dopustnimi sredstvi delovati na njeno uničenje.

Za nas Slovence je v prvi vrsti zanimivo zvedeti, kje si je na naši zemlji velenemška misel že postavila stebre za bodoči most med Berlinom in Trstom. Omenjeni zemljevid nam daje nekaj podatkov.

Kar se tiče Koroške, ne omenja zemljevid posebnih podatkov o posameznih krajih. Pač pa je razvideti iz njega, kako gosto so posejani takozvani nemški jezikovni otoki med Slovenskim prebivalstvom. Bržčas se smatra Koroška že popolnoma v nemških rokah, ker ne navaja niti ednega kraja, kateri bi bil za nemški živelj nevaren.

Drugače je na Spodnjem Štajarskem. Le tu je težavnejše zmetati Slovence z Nemci (!) v eden koš. Previdno našteva zemljevid kraje, ki so sedaj v nemških rokah, pa utegnejo priti po naravnem zakonu zopet v slovenske, kakor Maribor in Celje. Le-ti mesti sta baje posebno nevarni. Celo Nemci v Berlinu se boje, da zmaga danes ali jutri v Mariboru 2653 Slovencev nad 15.950 Nemci (številke povzete po štetju l. 1890). Naravnim potom je to seveda povsem nemogoče. Toda, kdor ve, da so v teh mestih Slovenci če ne že v večini, pa vsaj v ogromni manjšini, se ne bo čutil velenemški bojazni. Če stoji nemštvo v teh mestih na tako slabih nogah, kaj bo še le z drugimi kraji, kakor so Marnberg, Spodnji Dravograd, Slov. Gradec, Ptuj, Ormož, Št. Lenart v Slov. gorah, Slov. Bistrica, Laško, Rogatec, Brežice itd., ki se vsi prav resno smatrajo za nemško posest in opore germanizacije.

Kdor pozna kakovost Nemcev v spodnještajarskih mestih in trgih, jim kot takim pač ne more posebne važnosti pripisovati. Upoštevati pa se jih mora pri vsaki priliki — in to je sveta dolžnost vsakega rodoljuba — da jim ne zraste preveč greben. Kajti vlada jih neguje, kadar in kjerkoli more (Ormož, Rogatec!) In kjer še njena radodarnost ne izda, pritrklja se

nemška marka, samo da se dela za namen, ki je tem edin in ki drugačen niti biti ne more.

Slovenci smo bili doslej premalo pazni na to stran. Na tihem se nas je zalezovalo in izpodrinjalo iz naše zemlje. Stoprav, kadar nam priteče voda v grlo, se zganemo in vpijemo na pomoč, — seveda zastoj. Skušnje bi nas morale že toliko izučiti, da ne smemo dremati.

Velikonemški polip nam je že marsikaj ugrabil. Da bo njegov lov in rop v bodoče brezupen, zato čujmo in bedimo nad našo sveto zemljo, katero so nam naši predniki sicer ne obširno, pa lepo po hudih in krvavih bojih v edino last zapustili.

Celjske in štajarske novice.

(Volitev župana celjske okolice.) Dne 21. m. m. vršila se je v občini okolica celjska volitev novega župana in občinskih svetovalcev. Voljen je bil dosedanji župan gospod Matevž Glinšek, veleposestnik na Gornji Hudinji ednoglasno, kar dokazuje, kako je priljubljen ta mož pri svojih soobčanah. Ker ni nameraval gospod Glinšek županstva več prevzeti, ga je ta redka zaupnica tako ganila, da je radovoljno prevzel zopet to težko bréme. Odbornik g. dr. Sernec, pa mu je pri tej priliki s kratkimi pa jednatimi besedami častital ter ga naslikal navzočim odbornikom kot vrlega, značajnega, skoz in skoz poštenega, odločno narodnega in krščanskega moža. Kot svetovalci voljeni so bili pa tudi večinoma ednoglasno gg. Franc Lipóvšek, Ferdinand Goligranc, Ivan Radaj in Jeržef Jezernik.

(Zborovanje odvetniških in notarskih uradnikov.) Dne 4. marca t. l. bode IV. redni občni zbor društva slov. odvetniških in notarskih uradnikov v Celju, katerega dnevni red smo svoječasno naznanili. Pri tem zborovanju se bode tudi razpravljalo o vpeljanju nedeljskega počitka v odvetniških in notarskih pisarnah, zaradi tega je društvo na zborovanje povabilo vse odvetnike, notarje in njihove koncipijente. Pri tem zborovanju se nudi odvetniškim in notarskim uradnikom lepa prilika, da zastopajo vsi svoje korigisti in ponavljajo zahtevo po nedeljskem počitku. Ne zamudimo torej te prilike in udeležimo se tega zborovanja polnoštevilno, kajti če bodo gg. šefi videli, da združeni nastopamo in zahtevamo olajšav v svoj prid, ne bodo se našim zahtevam mogli dolgo ustavljati, posebno ker vlada sama že na to deluje, da se vpelje v vseh pisarnah popoln nedeljski počitek.

(Poročil se je) naš narodni medicar gosp. Lovro Pokorn, z gospico Marijo Gašparin iz Škofje Loke.

(Na račun naše potrpežljivosti.) Zadnji čas se je začela vračati nemškutarskim Celjanom stara „natora“ izzivanja. Njih drznost sega tako daleč, da hodijo naravnost v naš „Narodni dom“ svoje nepošteno nakane izvrševati. Pred 14 dnevi so prišli štirje taki petelini v gostilniške prostore, se nazrli, nato pa se začeli po svojih „nemških“ trebuhih trkati, naglašajoč svoje nem-

Miklavž mu obljubi, da se hoče potruditi, da mu poišče kupca in krojač se je preselil po novem letu z vso rodbino na Melnik.

„Veš li kaj, moj Miklavž,“ reče mu v zapnem razgovoru njegova Rozalija, ko ji je vse to pripovedoval. „Jaz kupim to kočjo, ako mi jo dá za to svoto, katero morem dati za njo. Samo, da bi le denar že vzdignila. Toda to ne gre tako urno. Tako pa še počakava.“

Čakala sta ter se nista dalje menila o tem. Dekla se ni našla primerna nobena in za kočjo se ni našel kupec.

Rozalija in Miklavž sta se še nadalje šala lila drug z drugim.

„Bog mi odpusti grehe. Sedaj že začenjam verjeti, da se hočeta vzeti,“ zakliče enkrat gospodinja.

Smeh od vseh strani ji je bil odgovor na to. Nihče tega ni hotel verjeti. V pustu Rozalija ni šla na noben ples, Miklavž pa itak tje kaj ni zahajal. Rajši sta si pravila, kako si to in drugo uredita, kadar bosta svoja, kako se nasmejata ljudem, ker njima niso hoteli verjeti.

Napočila je pomlad in Miklavž je šel saditi krompir. Začele so se zopet stare šale, s katerimi so se vodohodski prebivalci leto za

letom zabavali ter v tej zadevi nikdar niso bili ugnani. Zlasti je še prizadajala Miklavžu Rozalija, da je gospodinja, ko je to slišala, zamomljala:

„Ne, ne, vendar ni resnica, da bi ga hotela.“ Toda čemu je tajila dobra deklica to svoje znanje? Čemu se je obnašala tako, kakor bi na svetlo ne bilo nikogar razum Miklavža in njegovih šal?

Tega dne, ko je on sadil krompir, je bila uprav kakor živo srebro. Zdirjala je k njemu na polje še predno se je zdanilo ter pomagala mu saditi.

Pri tem je bila tako vesela, kakor bi res začela delala. Kaj pa Miklavž? Ko bi bil mogel pričakovati, da mu zlato zraste na tej kameniti njivici, ne mogel bi biti srečnejši.

Odalej, ako ga je Rozalija kje zagledala, je zaklicala: „Kaj pa dela najin krompir, Miklavž?“ naj je to slišal kdor je hotel. On pa ji je odgovoril, da krompir že klije in raste.

„Saj ga zaliva najina ljubezen. To je najin rožmarin,“ odgovoril ji je pred vsemi navzočimi, ki so se tej domišljavi šali le smijali in smijali. Bili so tega že privajeni in zdelo se jim je, da je to razumljivo samo ob sebi, da pa je vendar brez pomena. (Dolje prih.)

sko mišljenje. Seveda se jim je hipoma pomoglo na zrak, ob enem jih je bilo treba še „pofrišati“ z vedrom vode. Izživati so bili trije komiji Ma kescheve, nekdanji Stigerjeve prodajalne imenoma Schmidt, Miklautz in Lorber ter Woggov usluž benec neki Pfeifer. Dva sta bila z mrzlo k peljo popolnoma ozdravljena, dočim se je Miklautzu in Pfeiferju zljubilo pretečeno nedeljo zopet hla dila. Škoda, da zaradi maškarade ni bilo pri pravičenega tuša, zadovoljiti sta se morala z naglo ekspedicijo.

(Nezgoda.) Dne 27. m. m. je v tukajšnji cinkarni zgrabil stroj delavca J. Einsiedlerja za roko ter mu jo tako strahovito raztrgal in zmeč kal, da so mu jo morali odrezati. Nesrečo je za krivil baje sam vsled neprevidnega ravnanja.

(Korajžo so dobili.) Sedaj ko so se naši nasprotniki navžili maščevanja nad obsodbo našega urednika, začel jim je rasti apetit. Ljudje, ki v resnici nikoli užaljeni bili niso, spominjajo se nazaj, ni li kedaj „Domovina“ tudi o njih pisala. Tako se je spomnil tudi oni lovski paz nik, ki je pri Sv. Marku niže Ptujja ustrelil kmeta Feguša, da se je ta njegov čin grajal v „Domovini“, in hajd po preteku več nego ednega meseca vložil je sodno preiskavo proti našemu listu. Upajmo, da ne bo vsak dan tako imeniten praznik za nemške škodoželjneže, kakor je bila zadnja porota.

(„Prijetne“ razmere.) Dne 28. m. m. bila sta tožena lastnik tiskarne g. Dragotin Hribar in faktor iste tiskarne g. Ivan Spindler. Tožilo ju je državno pravdnstvo, češ, da ni bil list o pravem času dotiskan in v cenzuro oddan, v resnici pa se je spodbijala ista oblast nad tem, ker pri zadnji zaplembi ni dobila dovolj dotis kanih števil. Seveda sta morala biti oba to ženca pri tako jasnih dokazih nekrivde popol noma oproščena. Dne 1. t. m. pa se je vršila pri zivna obravnava zaradi zaplembe števil 7, 8 in 10 „Domovine“; na vse tri naše pritožbe se je razpisala kar skupno edna razprava, pri kateri se je po starem običaju tudi kar sumarno za vrglo vse tri naše pritožbe ter so se zaplembe kot upravičene potrdile. Med zaplenjenimi in sedaj potrjenimi članki je bil tudi dopis „Od Savinje“, v katerem ne najdemo nobenega huj skanja ne bojkotiranja, ter članek „Wurmser prekosil Heinricherja“, katerega so prinesli listi „Slovenski Narod“, „Südsteirische Post“, „Der Süden“ itd., ne da bi bili zaplenjeni; mi smo ga ponatisnili doslovno iz „Slov. Naroda“ ter bili — zaplenjeni. Senatu je predsedoval sam pred sednik Wurmser.

(Deželni zbori) se skličejo na dan 22. t. m. ter bodo zborovali do srede meseca majnika.

(Osebnost.) Poštni upavitelj Anton Mi schan v Gradcu, je imenovan poštним asistentom za Zidanmost; poštna vežbenika v Mariboru Maks Auer in Fr. Steindl pa za Beljak. Preme ščen je iz Zidanegamosta v Gradec poštni asi stent Jakob Duschner.

(Razpisane učiteljske službe.) Razpisana je služba nadučitelja v Frankolovem, učitelja voditelja v Črešnjevcih pri Konjicah, po edno učiteljsko mesto v Konjicah (okolica) ter v Slivnici pri Celju. Prošnje je vložiti do 10. t. m. pri pristojnih okrajnih šolski svetih.

(Pomiloščeni kaznjenci.) Cesar je pomilo stil 16 kaznjencev ozir. kaznjenc, od teh po ednega v Mariboru in v Gradcu ter pet žensk v Begunjah.

(Gornjegrajsko učiteljsko društvo) zboruje v nedeljo dne 4. sušca t. l. ob 1. uri popoldne v Št. Janžu pri Korenu. Na dnevnem redu je raz ven običajnih točk tudi pri zadnjem zborovanju zaostalo poročilo in govor gosp. Šijanca.

(Tobačna trafika v Loki pri Trbovljah) je oddati tekmovalnim potom. Ista daje letnega dobička 798 kron 90 vinarjev. Zapečaten po nudi je pošiljati do 20. t. m. finančnemu rav nateljstvu v Maribor.

(Iz vlaka je skočil) blizu postaje Račje neki fant. Med vožnjo je gledal skozi okno ter mu je klobuk odpadel. Brez daljšega premišlje vanja je skočil za klobukom ter ga srečno ujel. Poškodovan se ni prav nič; smelega fanta so iz ročili v Poljčanah žandarmeriji.

(Na jetnišnici v Slov. Bistrici) je plapolala „bela“ zastava, znamenje, da nobeden grešnik svojih grehov notri ne premišljuje.

(Kmetijsko društvo na Pilštanju) zboruje prihodnjo nedeljo dne 4. marca t. l. v gostilni Jožefa Gubenška. Začetek ob drugi uri popoldne. K obilni vdeležbi vabi odbor.

(Nova vojašnica v Radgoni.) Radgonska občina je začela zidati obširno novo vojašnico, v kateri bo imel celi 37. topničarski polk pro stora. Samo zidarska, kamnoseška in tesarska dela so proračunjena na 119.717 kron 54 vin. Delo se je oddalo samo zvestim privržencem radgonskih nemškutarjev.

(Iz Ljutomera.) Na pustno nedeljo pri re dila sta naša čitalnica in pevsko društvo zopet prav lepo narodno veselico. Predstavljal se je igra „Lokavi snubač“, katero je naša provinci jalska kritika že itak povsodi pohvalila. Tudi naši igralci, zdaj že izkušeni veterani, so napra vili iz te igre prav prijetno domačo predstavo. Zahvalo zaslužijo kar vsi po vrsti, trdokrvni žu pan in njegova modra zakonska polovica, brhka Minka in spretni Ivan, občinski svetovalci in vsi do zadnjega sluga. — Naše dame pa so pri me šanem zboru pokazale, da se lahko kosajo tudi z dobro izvežbanim moškim zborom. Pevovodji vso čast in pohvalo! Obilni obisk je pokazal, da ne smemo zanemariti te zabavne strani našega živ ljenja. Videli pa smo tudi, da bode pač pri nas skoraj treba misliti na velike društvene prostore in želja mnogih navzočih je bila, da bi skoro zrastle na tistem lepem stavbenem prostoru, ki ga je kupila posojilnica v zadnjem času, nekaj tacega, kakor kakšen „Narodni dom“. — Vini čarska šola je začela s poukom; bilo bi vse pri merno, če ne bi drevesnice in trsnice ljutomerski občini na ljubo postavili v — mlako. Iz te moke bode malo kruha. Čudimo pa se tudi, da so se učenici deloma jemali iz daljnih okrajev, ko je vendar iz domačih treh okrajev zadosti prošnji kov. — Po goricih se pridno regali in sadi nova trta. Treba bode že; gorice so zvečine zapuščene in slabo bodočnost bomo imeli, če nam gorice ne bodejo na noge pomagale.

(Poroka.) Pri Mali Nedelji se je poročil dne 26. m. m. g. Anton Štupica z gospico Franjico Korošec.

(Od Sv. Jakoba v Slov. gor.) Zadnje dni meseca svečana bili so udje našega krajnega šolskega sveta od višje oblasti potrjeni; prete čeno nedeljo se je vršila prva seja, pri koji je bil posestnik in gostilničar g. Matija Peklar, na čelnikom ednoglasno izvoljen. Ker je ves krajni šolski svet pravega slovenskega duha, kličemo mu iz vsega arca: živel! — Učiteljem na pet razrednici pri Sv. Jakobu v Slov. gor. je za pri hodnji zimski tečaj imenovan g. Frano Kotnik, do sedaj šolski voditelj v Gabrovici na Pri morskem.

(Obnovljena porotna obravnava.) Mari borski porotniki so v jeseni oprostili dekle Ano Vidovič, ki je bila obtožena detomora. Na pri tožbo državnega pravdnika je kasacijski dvor oprostilni izrek zavrgel ter zapovedal novo ob ravnavo.

(Malomarna mati) Perica Marija Herko v Mariboru, je pustila šest svojih malih otrok v sobi ter se šla zabavati v gostilno. Otroci so igraje se prevrgli petrolejko, ki se je razpočila, užgala najmlajše dete ter pohištvo. Slučajno je prišel nek mož ter rešil otroke in hišo.

(Poroka na smrtni postelji) V Andritz pri Gradcu se je poročil na smrtni postelji de lavec Leopold Hoffmann s svojo večletno nevesto Marijo Schiller. Okrajno glavarstvo je umirajo čemu hitro izpolnilo to željo brez oklica.

(Pametna naredba) Graški občinski svet je sklenil naročiti vsem pekom, branjarjem in krčmarjem, da ne smejo pustiti peciva kupoval cem izbirati ter ga pri tem pretipati, kar je ne zdravo in neokusno. „Prodajalci morajo kruh, žemlje itd. sami vročiti kupovalcu. V gostilnah naj se odpravijo krožniki in jerbasi s kruhom z miz, ter je na naročitev pecivo vselej gostu še le prinesli na mizo.

(Akad.-tehn. društvo „Triglav“ v Gradcu) ima v soboto, 3. sušca 1900 svojo šesto redno zborovanje v zimskem tečaju 1900 v čitalničnih prostorih. Začetek ob 8. zvečer. Spored: 1. Čitanje zapisnika zadnjega zbora. 2. Čitanje zapisnika bratskega društva „Slovenije“. 3. Poročilo odbo

rovo. 4. Poročilo preglednikov. 5. Poročilo čast nega sode. 6. Slučajnosti.

(Umor in samomor.) V Bavarski vasi pri Gradcu je ustrelil delavec v pivovarni Tomaž Graschi svojo ženo, nato pa še samega sebe. Grozen čin je storil iz ljubosumnosti.

(Nesreča.) V železni tovarni Hönigsberg pri Mürzzuschlagu je prijel stroj 28letnega delavca Petra Marina, mu odtrgal roko ter mu zdrobil hrbtišče, da je v par urah umrl. Ponesrečeni je bil doma iz Čepelj na Kranjskem.

(Bivši deželni finančni ravnatelj), dvorni svetnik, vitez Ferro je umrl v Gradcu, dne 26. fe bruarja.

(Umrli je v Gradcu) umirovljeni profesor ljubljanskega učiteljskega g. Jakob Praedica.

(Pošten Nemec) Založnik razglednic A. Schlauer v Gradcu (Griessgasse 22) je redka iz jema nemške pravičnosti. Ta mož je pisal huj skajočemu „Grazer Tagblatt“ glede imenovanja slovenskega šolskega nadzornika za Spod. Štajar: „Z nemškim šolskim nadzornikom bilo bi Slo vencem na Spodnjem Štajarskem, kjer stannje le 8%. Nemcev, ravno tako malo pomagano, kakor če bi dobili Nemci slovenskega župana v Gradcu, kjer stannje vendar 25%. Slovencev.“ Zaradi te odkritosrčne opazke poziva omenjeni list, naj Nemci bojkotirajo tega prostomislečega Nemca. V Gradcu je namreč dovoljeno pozivati na bojkot, le v Celju ne smemo niti kaj podob nega namigniti. Poštenega tega Nemca pa pri poročamo tudi Slovenskim odjemalcem.

(Nemški socijalni demokratje za Slovence.) V graškem občinskem svetu je predlagal dr. Ne ckermann, sin bivšega celjskega župana, naj občinski svet protestira proti nameravanemu imenovanju dež. šol. nadzornika za Spod. Štajar. Tu pa se vzdigne občinski svetovalec Pongratz ter pove nacijskimi tovarišem prav žarkih a resničnih besed. Vse one, ki se upirajo temu, da bi slovenske šole nadzoroval le slovenski nad zornik je imenoval bedake, ki so se skregali s pametjo. Nadalje je očital prenapetnežem kako zamorejo Nemci zahtevati na Češkem razdelitev kronovine po narodnostih, na Štajarskem pa se protiviti delitvi, ko vendar ni nič bolj umestnega, nego da se Spodji Štajar s slovenskim prebival stvom izloči. Nacijskinci so bili hudo razočarani ter niso upali odgovarjati.

Državni zbor.

Prva seja poslanske zbornice: Predlogi, in terpelacije, rekrutni zakon, stavka premogarjev. — Ko otvori predsednik dr. Fuchs sejo, predstavi ministerski predsednik novo ministerstvo in raz vije nato vladin načrt. Ko še utemelji in pojasni železnični minister vladine zakonske predloge tičeče se petero projektovanih železničnih prog, prične se dnevni red.

Koj v začetku seje stavijo razni poslanci osem nujnih predlogov tičečih se delavskih raz mer, ki vladajo; zlasti v čeških, moravskih in šleskih premogokopih. Že nenavadno veliko šte vilo predlogov glede iste stvari kaže, kako nujna je stvar delavcev. Kaže pa tudi, kako se peha jo posamezne stranke, da ne izgube prilike doka zati svetu, da se jim baje po krivem očita brez brižnost za ljudske potrebe.

Češki poslanec Pražak in tovariši predla gajo spremembo vojnega kazenskega zakonika in kazensko pravnega reda.

Poslanec Kienemann predlaga, naj vlada po skrbi za sigurnost potnikov in blaga na juž. železnici.

Poslanec Hefner (Schönererjanec) stavi pred log, naj vlada izposluje pomiloščenje vseh zaradi političnih izgredev v Graslci (Češko) obsojenih.

Poslanec Pacak in tov. interpelirajo pravo sodnega ministra radi tajnega ukaza, izdanega češkim sodnim uradnikom in zahtevajo, da se prekliče.

Končno se še stavi predlog postaviti bivše Witteke ovo ministerstvo na zatožno klop zavoljo uporabe § 14.

Nato se prične prvo čitanje rekrutnega zakona. Za besedo se oglasi 20 poslancev kot proti- in 8 kot zagovornikov zakona. Slovenski poslanec ni nobeden med njimi.

Kot prvi protigovornik dobi besedo posl. Schrammel, ki izjavlja v imenu socijalno-demo kratične stranke, da ne dovoli zakona, ki za

hiteva vnovič okoli 80.000 novincev, kot žrtev militarizma. Zahteva odpravo sedanje in upeljavo narodne vojske. Sedanje vojaštvo tirja od narodov neznosnih bremen v krvi in blagu. Od 16. veka pa do danes je bilo 228 vojn, v katerih je padlo 1.413.491 ljudi in ki so stali 48.130.000.000 gld. Niti edna vojna pa ni prišla v obrambo proti divjim ljudem.

Od l. 1868 do 1896 potrošilo se je za stalne vojske 3000 milijonov goldinarjev; letos je vlada zopet zahtevala in dobila 9 milijonov kron za zboljšanje častniških plač.

Dočim trosi država za vojske tako ogromne vsote, porablja za ljudsko izobrazbo kakih 40 do 50 milijonov na leto in še od teh plača država sama le 500.000 gld. (!) Povrh pusti še učitelje stradati. L. 1891 znašala je plača učiteljeva povprečno 395 gld. In kdo dela več učitelj ali častnik, kdo je važnejši činitelj in kdo ima boljše plačo! Neznosni, od leta do leta naraščajoči davki so vzrok ljudskega izseljevanja. Kar se vojakov tiče, ravna se z njimi pogosto prav grdo in ostro, kakor spričuje znana zde zadeva, zaradi katere je dobil eden vojak celo 15 mesecev ječe.

Govornik smatra današnje vojaštvo za bulo na državnem telesu in meni, ako se je uvedla spošna vojna dolžnost, naj se da ljudstvu tudi splošna volilna pravica.

Za njim je govoril poslanec Roser. On in njegova stranka bo glasovala za predlog, želi pa, naj bi se vojaki ne klicali k orožnim vajam ob času setve in žetve ter naj bi se njih obitelji za odsotnosti rediteljev preskrbovala.

Nato se prekine debata o rekrutnem zakonu in se preide k drugi točki: premogarska stavka.

Poslanec Verkauf (soc. demokrat) slika žalostni položaj premogarjev in njih obitelji, ki so bili prisiljeni ustaviti delo in so se sedaj sami in njih družina skupaj blizu 250 do 300 tisoč hudo prizadeti, ker so izgubili svojo mezdo, katera je znašala na teden 400 do 500 tisoč gld.

Nato je slikal, kako kruto in sramotno se z delavci postopa, kako jih dajo oblastva v verige vklepati in zapirati liki najhujše zločince dočim so čisto popolnoma nedolžni ali pa so se le malce pregrešili zoper kako točko. Ako je vse to res, kar je imenovan poslanec pravil, potem se mora reči, da so pristojne oblasti zlorabljale svoje pravice in da zaslužijo za te v nebo vpiljoče krivice najstrožje kazni. V istem smislu govorili so še drugi govorniki.

Druge slovenske novice.

(Imenovanje.) G. Josip Verbič je imenovan evidenčnim geometrom v Črnomlju.

(Promocija.) G. Viktor Saitz iz Kostanjevice je bil pretečen teden na živinozdravniški visoki šoli na Dunaju promoviran živinozdravnikom.

(Justično poslopje v Ljubljani) začnejo graditi tekoči mesec.

(Dopolnilne volitve v ljubljanski občinski zastop) vršijo se letos od 23. do 28. aprila.

(Državna podpora) Poljedelsko ministerstvo je dovolilo kranjski kmetijski družbi 1000 kron za pospeševanje pridelovanja lanu. Tudi za povzdigo mlekarstva je obljubilo 3000 kron.

(Učiteljstvo na Kranjskem.) Nova statistika kranjskega učiteljstva izkazuje 522 stalno nameščenih učiteljev in učiteljic. Od teh jih je 63 v I. plačilnem razredu, 95 v II., 190 v III. in 174 v IV.

(Posređovalnica za delo in službe v Ljubljani) je dosegla 26. m. m. prvi tisoč oglasil. Došlo je namreč v tem času 397 deloponudeb in 738 oglasil za delo.

(Nagrade za ubite zverine.) Kranjski deželni odbor je plačal 40 gld. za ednega medveda, 10 gld. za medvedko, 20 gld. za hijeno, ki je ušla iz menažerije, 64 gld. za 32 vider in 30 gld. za šest steklih psov.

(Gozdni požar.) Dne 25. m. m. je gorel šišenski gozd, škoda vendar ni prevelika.

(V Trojanah) je izvoljen županom g. Fran Cukjati. Svetovalci so gg. Valentin Kolenc, A. Benko, Fr. Konšek in A. Novak.

(Zaprte šole.) V trebnjskem okraju na Dolahskem so zaprli šole zaradi boleznih med

(Umrl je) v Trebnjem dne 24. m. m. ondotni nadučitelj g. Alojzij Jerše. Zadel ga je srčni mrtvoud v šoli med poukom.

(Nalezljive bolezni v novomeškem okraju) se čimdalje bolj širijo. Zaprli so tudi kmetijsko šolo na Grmu, ker je pet učencev in hišnik zbolelo za tifusom. Deželna vlada pa še vedno ne uvidi, da je temu okuževanju kriva nezdrava pitna voda.

(Celovec središče alpskih železnic.) Vlada je posebno protežirala Celovec s tem, da se bodo v tem mestu križale novo projektovane železnice.

(V Št. Jakobu v Rožni dolini) so ustanovili mlekarako zadrugo.

(Koroški deželni šolski svet) je ukazal, da je v šolah, kjer nimajo primerne telovadnice, namesto telovadbe poučevati v slovenskih šolah nemščino, v utrakvističnih pa slovenščino. Poletu pa je prirediti v nadomestitev izlete.

(Umrl je) v Trstu dne 27. m. m. znani rodoljub, veleposestnik g. Ivan Šabec. Pokoj mu večni!

(Tržaški Slovenci) se kažejo pred sedanjimi volitvami popolnoma zrele in zavedne. Proti nepoštenemu manevriranju Italijanov so podali že nad 500 reklamacij, toliko nepravilnosti in izpuščenih imen slovenskih volilcev so namreč že zasledili v volilnem imeniku.

(Predzno tatvino v Solkanu pri Gorici), o kateri smo poročali zadnjič, je izvedel — do tični fant sam. Ko je pokradel in spravil vse, kar je mogel odnesti svojemu gospodarju, pribil se je z žebli skozi čevlje k tlom, omotal si predpasnik okoli rok ter „v nezavesti“ čakal domačih. Pač mnogo še obeta takšna mladina.

Dopisi.

Braslovče, 25. februarja 1900. Dopis, ko- jega je prinesla „Domovina“ v št. 15. dne 20. m. m. o braslovških občinskih volitvah je neresničen. Ni res, da bi se bili kmetje zoper tržane postavili. Res pa je, da so kmetje in tržani tako mirno in složno volili, kakor že poprej dolgo let ne. Vsled sklepa, ki so ga napravili pri volilnem shodu dne 2. febr. je vsaka vas ali okolica za se volila moža, katerega želi v občinskem zastopu imeti. Trg in večje vasi tudi primeroma po več mož. Ti izvoljenci so bili potem postavljeni za kandidate in so bili pri občinski volitvi dne 6. in 7. t. m. brez vsakega ugovora voljeni. Med temi so 4 zastopniki iz trga, namreč 6. g. dekan Stoklas, Lovro Plaskan, Vinko Brišnik in Franc Korun. Le škoda, da se je g. Pauer vsaki izvolitvi že naprej odpovedal.

Sicer je nameravala neka stranka, ki nekoliko demokratsko diši, svoje privržence v zastop spraviti. Ta pa je pri volitvi tako pogorela, da je ujela komaj 15 glasov med tem, ko je naša stranka jih imela čez 160 na razpolago. Ko je vodja ove stranke videl, da se njegov kozolec podira, je stisnil glavo med rame ter jo popihal. Ljudje, ki so ga že ob treh popoldne vsega otožnega v Letušu videli, so rekli: „Temu se je pa menda danes tako zgodilo, kakor Angležem v Afriki.“

Z izidom volitve je ljudstvo sploh zadovoljno; naj si le novi zastopniki prizadevajo, za blagor občine tako složno delovati, kakor so složno bili izvoljeni.

Iz Središča. (Nekaj o našem družabnem življenju.) Naš trg imenujejo že od tistega časa „narodni“, ko so se začeli Slovenci zavedati svojih pravic. Na zunaj je trg Središča tudi vedno in pri vsaki priliki kazal svoje narodno lice, žal pa, da v tem oziru znotraj ni vse v redu. Tukaj samo en slučaj. Dne 22. t. m. so nam priredile tukajšnje dame v restavraciji g. Šinkota na kolodvoru nek „piknik“. Povabljeni so bili na ta sestanek vsa središka inteligenca, katera se je tudi vabilu množestveno odzvala — bilo nas je 24 oseb. Imeli smo se dobro proti koncu celo izborni; zabavo je motilo samo to, da je kramljalo in se zabavalo skoraj izključljivo vse v blaženi nemščini, da, še celo pelo se je v nemškem jeziku, kakor da bi bil naš slovenski jezik na take priroke popolnoma nepogreben. Čudil nas je tudi, da so se tukajšnje dame, ki so bile vendarle slovenske, ne da bi se zavedale, da so se v nemškem jeziku, kakor da bi bil naš slovenski jezik na take priroke popolnoma nepogreben.

stan, katera bi na primeren način gotovo lahko poskrbela, da zabava ne dobi tujega, našemu narodnemu trgu neprikladnega značaja. Družbeno življenje je pri nas res „pod vso kritiko“ in treba je, da se v tem oziru kaj zgodi; pa želeli bi, da se pri tem ne pozabi, da smo slovenski narodnjaki narodnega trga Središča, kateremu bi ne smelo nič oskrunjati njegovega narodnega značaja.

Narodno-gospodarske novice.

Delo kmeta spomladi.

„Pač nepotrebno pisanje“, poreče marsikateri čitatelj. „Kmet iz skušnje že sam vé, kaj mu je delati“. Toda ako natanko opazujemo, vidimo na mnogih strokah gospodarstva marsikje, da kmet ni znal prav porabiti zlatega časa spomladi, da marsikatera nedostanost potem celo leto in naprej kriči o njegovi nemarnosti. Le takšnim naj bodo posvečene te vrstice.

Spomlad je podobna jutru, od katerega je pogosto odvisen uspeh celega dneva. Zato pravi pregovor „Jutranja ura, zlata ura“. Ali tudi: „Kdor zgodaj vstaja, njemu kruha ostaja“. Blizu tako je s spomladjo. Narava se takrat začne zbujati iz zimskega spanja, ta narava namreč, ki je zakladnica življenja vsega človeštva, posebno še kmetijskega ljudstva. Da se krepko zdrami in potem čvrsto deluje, naloga je — kmetu, da ji pomaga na noge. „Začetek dober, vse dobro“, pravi zopet pregovor.

„I kaj pa naj počne kmet takšnega — važnega?“ vpraša morda marsikdo. V naslednjem mu ne bom povedal morda mnogo novega, pač pa ga hočem spomniti na delo, nujno delo katero naj bo storjeno na travnikih, njivah, sadovnikih in drugih strokah, tudi v gozdu, to pa ob času, ko je sneg skopnel, pa še prej nego je trava in žito rast, drevje pa muševje poglalo. Ta čas je za kmeta „dragoceni čas“.

Po letu namreč zavoljo trave, v jeseni radi preobilnega dela in po zimi zavoljo snežne odeje ali zmrzline ne moremo na travnikih kopati, niti drugače z uspehom opravljati dela, ki naj služijo v prospeh travnišine. Spomladi pa je ravno pravi čas, hitro ko je sneg skopnel, sejati različno gnojilo, n. pr. Tomaževo žlindro ali pa pepel, kateri je gotovo najcenejše sredstvo za podpiranje rasti trave. Pomniti pač je, da ima uspeh najbolj tedaj, ako se seje pred dežjem ali snegom, da se spere gnojilo takoj v zemljo, h koreninam trave.

V tem času tudi ne smemo zanemariti jarkov za napajanje travnikov, jih lepo očediti, zamašiti mišje luknje in vođo kolikor mogoče primerno napeljati. Pomniti zopet je, kakšna je voda, ki jo napeljamo. Je ta čista studenčnica, velja jo samo napeljati, ako pa teče iz potokov nima ednake vrednosti, ter ji je treba če mogoče, pri vходу na travnik izkopati jamo, v katero napeljemo gnoja. Tega treba pogosto mešati, da mimo tekoča voda nosi seboj redilne snovi, s katerimi se potem napoji travnik. V meri napajanja travnikov so seveda odločilne razmere in lege. Na ravnih ilovnatih tleh moča le škoduje, dočim na suhih strminah mnogo koristi.

Premnogo skrbi in dela zahtevajo spomladi tudi njive. Vendar s setvijo ne kaže prezgodaj, o čemur se je lansko leto mnogi prepričali, ki je prezgodaj (pred Jožefovom) sejal, pa imel slabše pridelke od poznih. Sploh pa je vse odvisno od vremena, ki je zlasti spomladi rado spremenljivo. Ne bom tukaj na drobno opisoval obdelovanja njiv, kar bi bilo predolgo, le nekaj ne morem dosti priporočiti, namreč branje. To je najbolje delati z ostro brano v močni zemlji po dvakrat, in sicer pred in po setvi, da se plevelne korenine kolikor mogoče iztrgajo, zemlja zrahlja in seme enakomerno obleži. Samo enkratno branje v taki zemlji ne zadostuje, ker se mnogo semena zgubi vsled tega, da je padlo pregloboko med brazde, ostalo pa tudi ondi na — kupu, da se pozneje v rasti ne more razviti. Med tem se pa drugod „sveti“ prazna zemlja brez koristi, ker brez semena. Torej v takšni zemlji dvojno branje!

Največ štala pa je za skrbnega kmeta v gozdu, kjer je treba skrbeti za rasti in za

ločena mesta se vrši navadno sedaj. Nekateri priporočajo presajanje v jeseni, ali radi nujnega dela in pa nadležnosti divjačine po zimi se to delo navadno na spomlad odlaga. Dalje treba sadno drevje očediti nadležnega mahu in krastave skorje, da se ne more ondi zarezati škodljivi mrčesa. Čez vse pa priporočam sadno drevje lepo obrezati in izrečiti nepotrebnih vej in škodljivih mladik. Le tako bode mlado drevje brzo raslo, staro pa obilneje in lepši sad rodilo.

Tudi se ob tej priliki naj natančno ogledajo in z nalašč prirejenim nožem izčedijo rane dreves, katere jim povzročajo bolezen in končno navadno — smrt. To sta posebno boleznipečeči ogenj in rak imenovani. Prva se pozna po nekako osmojenem in osušenem deblu, to pa na strani, od koder najbolj vleče veter in pripeka solnce, kar je tudi navadno vzrok bolezni. Rano lepo — in za časa — očediti, pomazati z ilovico, navrh pa še kaj privezati, da ohranja obvezo in brani hudemu vetru, pa to večkrat ponoviti, to je po mojem mnenju zdravilo zoper to bolezen. Seveda se mora drevesu tudi pri koreninah postreči, ako je na preveč gnojni zemlji, to odkopati in z bolj lahko nadomestiti. Nasprotno pa se mora na slabi zemlji drevesu primerno pognojiti, da z večjo močjo zmaga bolezen. Sreča, da ta bolezen izbira vrste drevja, kakor tudi nje tovariš rak.

Ta se pozna izprva po nekaki luknji v deblu, okoli katere se dela nekaj rob ali obrunek. Ta se navadno širi in raste, dokler ne pri-raste okoli celega debela, na kar drevo navadno — usahne. Temu kriv je pa neki črv, ki objeda pod kožo deblo in nareja luknje pod skorjo. Tega se lahko prepričamo, ako mu s pripravnim orodjem, nekakim kavljem sledimo, dokler ga ne najdemo v kakem kotu, ga izvlečemo ali ondi vsaj zadavimo. Rana se nato zopet z ilovico zamaže in je drugače drevo zdravo, bode kmalu zacelila.

Tudi v drugih vrstovih imajo posebno ženske kmalu dosti posla. Posebno željnato seme je prav, da pride rano v zemljo, da so sadike prej pri rokah. Ker so te kali jako nežne, dobro je, da se ob mrzlih nočeh s čim pokrivajo.

H koncu skrben gospodar pregleda še ves gozd, ni mu li sneg ali veter kaj škodoval in polomil po zimi. To vse se mora iztrebiti, da ne bi ob muženju se v smrekov gozd priklatal škodljivcev — lubadar, — ter zraven polomljenega se lotil tudi zdravega drevja. Tega nas pa Bog obvaruj, vsaj so že itak naše sekire in pile preveč ostre v ta namen!

To so torej kratke besede, kot nekaj opomin marsikateremu kmetu za bodočo spomlad. Naj mi ne zameri pobeđen na moji skrbi in od-kritosčnosti. Pohorski.

Politični pregled.

(Državni zbor) Pomotoma smo zadnjič poročali, da ne bo najbrž ta teden pred četrtkom nobene seje. Državni zbor je zboroval v ponedeljek, sredo in četrtek. V ponedeljkovi seji je podal finančni minister dodatni predlog k državnemu proračunu. Potem se je nadaljevala debata o rekrutnem zakonu, pri kateri je posebno ostro govoril poslanec Horica o zapostavljenju češčine v armadi. Rekrutni zakon se sprejme ter odda vojnemu odseku. Nato se je razpravljalo o rudarskih štrajkih. V seji dne 28. m. m. se je nadaljevala debata o rudarskih stavkah ter se sprejela nujnost za brzo odpomoč. V seji dne 1. t. m. se je začela debata o vladni izjavi ter o zatožbi ministerstva Wittek. Natančnejša poročila o posameznih sejah prinesemo deloma danes, deloma prihodnjic v uvodnem delu lista.

(Desnica — mrtva.) Češki listi poročajo, da je desnica prav za prav že nehala živeti, ker so Poljaki proti temu, da bi se delala nasprotja parlamentarni rešitvi državnih potrebin ter da rajše izstopijo, nego bi pri teh razmerah delovali s Čehi.

(Dr. Herold), zelo vpliven češki državni poslanec namerava baje zaradi bolezni odložiti svoj mandat.

(Hrvaški deželni zbor) bil je zaključen pretečeno nedeljo. Za vlado je bil to baš pravi čas, da ji ni treba odgovarjati na zadnjič omenjene peticije s 50.000 podpisi.

(Črna gora) sklepa trgovinsko zvezo z Italijo ter zida dve železnici do morja. V Italiji mora tedaj iskati slovanska državnica to, kar se ji odreka od sosednje ji Avstrije.

(Za sporazumjenje med Srbijo in Rusijo) se trudi tudi Avstrija. Na ruske zahteve je Srbija baje že v toliko privolila, da odstopi sedanje ministerstvo Gjorgjevič, Milan pa zapusti Srbijo za vedno.

(Morilec Stambulova) so zasačili v Bukarešti ter je isti Bolgar Boic Ilijev. Ta je te dni podkupil nekega dijaka, da je na ulici umoril Rusa Fitkovskija. Ko so dijaka prijeli, izdal je Boica, a ta je zopet pripoznal, da je on morilec ministerskega predsednika Stambulova. Na Bolgarskem vlada vsled tega veliko razburjenje, kajti zaradi Stambulovega umora je bil že usmrčen nek nedolžen.

(Turški sultan — odstopi?) Nekaterim italijanskim listom se poroča iz Carigrada, da misli sultan Abdul Hamid odstopiti.

(Ruska trgovska zbornica v Parizu.) Ruske banke so sklenile v zvezi z ruskimi trgovci ustanoviti v Parizu trgovsko zbornico, ki bo zastopala trgovinske interese med Francijo in Rusijo. Častno predsedništvo nove zbornice prevzame ruski poslanik v Parizu knez Ucuov.

(Pravičnost pruske vlade.) Vojaško poveljstvo v Poznu je izdalo ukaz, vsled katerega se ne bo dovolil vojakom zakon s poljskimi deklamacijami. Zakon pa se tudi zabrani, če bi bil v družini neveste kdo — socialno demokratiškega mišljenja. Bolj krivične in ozkosrčne prepovedi si je pač težko misliti.

(V angleškem parlamentu) je prečital podtajnik Windham brzojavko o Robertsovi zmagi. Vse je bilo navdušeno, dokler ni zaklical irski poslanec Redmont: „40.000 Angležev je ujelo 3000 Burov. Sijajna zmaga!“ Po teh besedah so se začeli poslanci skoraj sramovati svojega junaka Roberta.

(Vojna v Afriki.) Huda usoda je zadela svobodoljubne Bure. Dne 27. m. m. udati se je moral general Cronje angleški armadi Roberta. Celih ednajst dni se je junško zdržal obkoljen od več nego desetkrat večje sovražne armade, toda končno je spoznal, da ni nikake rešitve ter da bi bilo nadaljno upiranje le brezplodno uničevanje buraskih bojevnikov. Vendar pa vidi svet v Cronju večjega junaka nego v angleškem zmagovalcu. Okoli 3000 Burov s častniki in 15 topovi je prišlo vsled Cronjeve kapitulacije v angleške roke. — Konec vojne pa še ne bo vsled te angleške zmage. Buri so pripravljeni vojno nadaljevati; za mir so le tedaj, če stavi Angleška častne pogoje.

Razne stvari.

(Samomor državnega pravdnika.) V Zagrebu je skočil državni pravdnik Fr. Vidmar iz drugega nadstropja svojega stanovanja ter se ubil.

(Najstarejši vojaški veteran v Avstriji je — Hrvat.) V Samoboru živi nad 100 let stari penzionist Aleksander pl. Vuhkovič. Isti je služil kot častnik nad 40 let, bil v najhujših bitkah ter je vsled mnogih krogelj ves pohabljen, vendar ne dobiva več nego 350 gl. letne pokojnine. In s temi borimi krajcarji mora nad 100 letni starček samotno živeti, stradati in si pritrgovati, dasi je s svojim junaštvom gotovo stekel več zaslug za državo, nego parmesečni minister. No Vuhkovič je — Slovan.

(Morilec Luccheni) še ni pozabil svojega krvoločnega posla. Nedavno je napadel z boda lom jetniškega ravnatelja, ker mu ta ni dal več, nego po edno knjigo na teden za čitanje. Pazniki so umor zabranili ter ga zaprli v podzemsko ječo. Bodalo si je sam napravil v ječi iz ključa za odpiranje konzerv.

(Angleži) ravnaajo z burškimi ujetniki prav grozovito, kar vzbuja povsod nenaklonjenost nasproti tem oblastnežem. Burškemu generalu Kocu je kroglja prestrelila pluća. Dobili so ga Angleži v roke in ga prepeljali v svoj tabor pri Ladysmithu. Tam je bil v pričo angleških častnikov oropan svoje obleke in ravnali so z njim tako, da verodostojna priča poroča, da je izdihnil ne zaradi rane, ampak zavoljo tega barbarskega ravnanja. Le neradi so dovolili, da se je smelo truplo prenesti v Pretorijo, kjer je bilo od Burov sijajno pokopano.

(Kako Buri streljajo.) Kako znajo Buri streljati, o tem pripoveduje uradnik neke tovarne za puške razne imenitna dogodbojce, katerih je

bil sam priča. Pred štirimi leti je prišlo pet zastopnikov iz Transvaala v Berlin, da bi naročili večje število pušk. Ko so puške poskušali, so tudi Buri šli gledat, da bi poskušne nadzorovali. Najboljši strelci tovarne so streljali v tarčo 500 metrov oddaljeno in zadeli skoraj vsi v sredino. To pa Buri ni nič posebno iznenadilo. Molče je vzel eden Burov, sedemdeset let star gospod, puško in je ustrelil podobi najprej v desno, potem v levo oko. Ravno tako so merili in streljali drugi Buri. Kako znajo streljati, je pokazal gospod, ki je pri hitrem streljanju okoli podobine glave naredil cel venec iz strelcev. Občudovanja vredno pri tem pa je bilo, da je vseh šest krogelj tičalo v lesu tarče v določeni daljavi, kakor bi bili streljaji prej na centimetre odmerjeni. Ko so Buri za tako spretnost želi hvalo, rekli so, da doma vsak rojak tako dobro strelja. S takimi strelci seveda Angleži nimajo lahkega dela.

(Dežela brez kadilcev.) Abesinija je edina dežela na svetu, kjer se ne sme kaditi. Postava, po kateri se kadenje prepoveduje, je bila izdana leta 1842.

Koledar.

Petek (2.) Simplicij, papež; Bl. Karol — Sobota (3.) Kunigunda, ces.; Avsterij, muč. — Nedelja (4.) I. postna. Kazimir; Adrijani — P. nedeljek (5.) Evzebij, Torek (6.) Friderik (Miroslav); Fridolin, opat. — Sreda (7.) Kvatre. Tomaž Akv.; Perpetua. — Četrtek (8.) Janez od Boga, sp.; Filemon, muč. — Prvi krajec 8. ob 6. uri 40 minut zjutraj.

Zahvala.

Za povodom bolezni in smrti našega preljubljenega očeta ozir. brata, gospoda

Karol-a Žuža

bivšega župana, tržana v Žalcu

tolažbo in obisk v bolezni, za izraženo sočutje, za mnoge krasne vence ter mnogobrojno spremstvo dragega nam rajnega k večnemu počitku, izrekamo tem potom vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, kakor tudi žalski požavni brambi prisrčno zahvalo.

(97) Žalujoči ostali.

Vabilo.

Občni zbor posojilnice v Rajhenburgu

bode v nedeljo dne 11. t. m. ob 9 uri popoldne v zadržanih prostorih (pri g. Kuneju).

Dnevni red:

1. Račun za l. 1899. 2. Volitev načelnstva in nadzorstva. 3. Prememba pravil. 4. Predlogi.

GOSTILNO blizu Celja

(96) 3-1 odda na račun ali v najem
Simon Kuketz, pivovarnar v Žalcu.

Najboljše strune

za gosli, kitare, tamburice in citre
dobiti so v

trgovini

Drag. Hribar-ja
v Celju

Rotovška ulica štey. 2

Naznanilo.

Slavnemu občinstvu in p. n. trgovcem vljudo naznanjam, da sem ustanovil in otvoril **čisto na novo veliko tvorniško podjetje** pod firmo

I. slovenska mehanično-avtomatična tvornica tkanin in pletenin

Dragotin Hribar

Ljubljana Tržaška cesta šte. 57 Ljubljana

Ta tvornica opremljena je z najnovejšimi stroji na roko in gonilno električno silo, tako, da mi je moč že letos izdelati najmanj 15.000 do 20.000 tucatov vsakojakih nogavic od priprostih do najfinejših za gospe in gospode, otroke itd.

Izdelujem pa tudi vse druge izdelke iz volne in bombaževine in sicer: jopiče, obleke za otroke, rute za na glavo in za ogrinjati, rokavice, šucke, telovnike za gospode kakor tudi vse potrebščine za gospode bicikliste.

Tvornica postavljena je na stališče, da lahko konkurira z vsemi češkimi kakor tudi saksonskimi tvornicami bodi glede izdelka kakor tudi cene.

Priporočam se gospodom trgovcem za obila naročila in zagotavljam, da bodo postreženi v vsakem oziru najpoštenije.

Dragotin Hribar.

NB. Gospode trgovce prosim, da pri letošnjem naročevanju jemljejo ozir na gorenje obvestilo in ker potovalec z vzorci ne more biti hkrati povsod, počakajo, da jih obišče. Ako kedo želi kak poseben vzorec, prosi se, da ga vpošlje, napravi se takoj protivzorec s ceno; naročiti pa se mora najmanj 10 tucatov.

(85) 3-3 Proda se

prej Kisingerjevo posestvo v Drobinskem občini Sv. Štefan, skupaj ali na kose. Hiša s staro gostilno leži tik okrajne ceste in je prostor zelo ugoden tudi za trgovino.

Cena in drugi pogoji se zvedo pri Jožetu Salobir, posestniku na Dežnem, poš. a Jurkloster ali pa v p. arni dr. Josipa Vrečko, odvetnika v Celju.

Napol krit voz

močan, v prav dobrem stanju — rabljiv tudi za štiri sedeže — proda se zaradi primanjkanja primerne prostora zelo po ceni.

Grof Oberndorff
Lavahof pri Celju.

(97) 3-2

Gostilna na Starem gradu

je zopet **otvorjena** ter preskrbljena z najboljšo pijačo in mrzlo jedjo.

Za mnogobrojen obisk se priporoča gostilničar

(89) 3-2

Jos. Zabukovšek.

Trgovina z mešanim blagom

(80) 3-3 in s poljskimi pridelki

dobro vpeljana, se odda radi družinskih razmer pod ugodnimi pogoji v našem. Trgovina se nahaja v tujskem okraju in ima tako ugodno lego, da bi dala podjetnemu trgovcu mnogo zaslužka.

Več se izve pri upravitelstvu tega lista.

(81) 3-3 Prodajalnica

v Savinski dolini * * * * *

se odda takoj

pod ugodnimi pogoji z blagom vred. Letnega prometa 10.000 do 12.000 glid.

Več pove upravitelstvo „Domovina“.

(95) 1

ZAHVALA

Povodom prebitke smrti našega nepozabnega soproga, očeta, tasta in strica, gospoda

KAROL VREČER-ja

došlo nam je toliko prisrčnih dokazov sočutnega sožalja, da nam ni mogoče vsakemu posebej se zahvaliti. Bodi toraj na tem mestu izražena najiskrenejša zahvala vsem, ki so nam na katerikoli način lajšali bol, zlasti pa za mnogoštevilno spremstvo ob zadnji poti preblagega rajnega, za prekrasne vence, gg. celjskim pevcem za pretresujoče žalostinke, častitemu g. župniku za ganljive besede ob grobu, bl. gospodom zastopnikom okrajnega zastopa celjskega in vsem častitim daljnim in domačim spremljevalcem.

VOJNIK, dne 22. svečana 1900.

Žalujoci ostali.

Kuverte priporoča tiskarna D. Hribarja v Celju.

Prva kranjska tovarna testenin Žnideršič & Valenčič

(351) 24-20

v Ilirski Bistrici

priporoča svoje izborne testenine, kot makarone, fideline, vrvice in različne vloge za juho velespoštovanemu občinstvu.

Prvi sijajni uspeh najinih izdelkov je ta, da se ni v našem okraju v treh letih toliko testenin zavžilo, kot najinih v teku enega meseca, kar jih izdelujemo.

Spoštovana gospodinja!

Serite po tej jedi, katero pri nas s slastjo, še oni zavživajo, kateri dosedaj o testeninah niti ališati niso hoteli.

Najine testenine se dobé v vseh boljših prodajalnicah jestvin; zanesljive najine pa so le one, ki se prodajajo v zavojih po 1/2 kg z našino firmo.

== Trgovcem pošiljava cenik, zastonj in franko. ==